

Småbrukarlag må møte i retten etter bildebruk

Telemark Bonde- og Småbrukarlag må møte i Oslo tingrett fredag denne uken etter et bilde de brukte for fem år siden. – Han har tjent millionbeløp på slike krav.

– Jeg fikk denne saken på mitt bord i 2019, sier fylkesleder i Telemark Bonde- og Småbrukarlag, Sondre Aasan.

🔊 Benjamin Hernes Vogl (/av/Benjamin Hernes Vogl)

Annonse

Publisert: 25.10.22, 18:30 | Oppdatert: 26.10.22, 07:00

Det er totalt sju parter som må møte i Oslo tingrett etter at samtlige er blitt saksøkt av en fotograf etter krav om erstatning for urettmessig bruk av bilder.

Blant de sju saksøkte finner man Telemark Bonde- og Småbrukarlag.

Felles for alle de saksøkte er at de alle har brukt bilder tatt av fotograf Robin Lund.

– Dette gjelder et lite bilde som ble brukt i 2017. Da jeg ble styreleder i Telemark Bonde- og Småbrukarlag i 2019 fikk jeg denne saken på mitt bord, sier fylkesleder i Telemark Bonde- og Småbrukarlag, Sondre Aasan, til Nationen.

– Operer i en gråson

Det var et lite bilde av to norsk flagg de brukte i årsmeldingen i 2017 som nå er årsaken til at Aasan må møte opp i Oslo tingrett fredag denne uken.

– I årsmeldingen for 2017 ble det brukt et lite bilde av to 17. mai-flagg i kryss som man hadde funnet i et 17. mai-program. Ingen hadde en idé om at bildet var opphavsbeskyttet. I 2020 kom det et krav fra fotografen Robin Lund på 7000 kroner, sier Aasan.

Den regningen valgte Småbrukarlaget ikke å betale.

Årsaken til at vi ikke betalte var fordi vi mente beløpet var for høyt. Han tok 40 dollar for ekstra små bilder den gangen på eget nettsted, noe jeg mener at bilde i bruk var. Vi tilbød han å betale 800 kroner, altså dobbel pris. Da sendte han saken inn i rettssystemet, sier Aasan. <https://www.nationen.no>

– Jeg mener han opererer i en gråson. Han har tjent millionbeløp på slike krav. Denne forretningsmodellen er spekulativ og undergraver legitimiteten til lovverket som skal sikre opphavsretten til den som produserer et åndsverk, sier han.

Det var et lite bilde av et norsk flagg de brukte i 2017 som nå er årsaken til at Aasan må møte opp i Oslo tingrett fredag denne uken. Foto: Skjermdump faktura Telemark Bonde- og Småbrukarlag

– Skyhøyt over markedspris

Nationen har fått innsyn i partenes sluttinnlegg i forkant av rettssaken som starter denne uken.

De saksøkte erkjenner å ha brukt foto hvor saksøker trolig er opphaver, uten avtale med ham. De aksepterer at fotografen har krav på «rimelig vederlag for bruken» av bildene.

De skriver at «da bildene ble funnet på nett og tatt i bruk, var det ikke mulig å finne at saksøker var opphaver, ville ha betalt for bruken, og til hvilken pris».

Les også: Får økt erstatningen ti ganger etter 22 år (<https://www.nationen.no/nyhet/far-okt-erstatningen-ti-ganger-etter-22-ar/>)

Annonse ▼

MENYPROFIL

De hevder at den fotografens forretningsidé har vært å legge ut bildene på nett uten referanse til opphavsrett, pris, og betalingsløsning.

NATIONEN (<https://www.nationen.no>)

«Så har han fulgt med på hvem som har benyttet bildene, og i ettertid – til dels lenge etter at bildene ble tatt i bruk – fakturert brukerne 2 eller 3 ganger en pris som ligger skyhøyt over markedspris. Dette har vært en meget lukrativt gjeskjeft. Etter negativ medieomtale har han i dag etablert ordninger hvor opphavsrett, prising og betalingsløsninger fremgår», skriver de.

De avviser også at han som saksøker kan kreve både «dobbel av rimelig vederlag» og erstatning for manglende kreditering.

advokat Robin Lund for illegal publisering av immateriell eiendom iht. åndsverksloven. Se fakturavedlegget for informasjon og dokumentasjon.

	PRIS	ANTALL	RAEATT	MVA	BELOP
IS illustrasjon/fotografi «To norske flagg med fall i publisering, http://robinlund.no/tjenester/arkivbilder/	2 766	1	0	25 %	2 766,00
100 % for illegal publisering og utelatt lovpålagt	2 766	1	0	25 %	2 766,00
Grunnlag	5 532,00				
MVA	1 383,00				
Nettobeløp					5 532,00
Merverdiavgift					1 383,00
Å BETALE					6 915,00

Småbrukarlaget har nektet å betale denne fakturaen fra 2020 på 6915 kroner. Foto: Skjermdump faktura Telemark Bonde- og Småbrukarlag

Har ikke betalt

Fotografens advokat, Elisabeth Skatvedt i Bing Hodneland advokatselskap, skriver i sluttinnlegget at fakturaene ikke er blitt betalt «for den urettmessige publiseringen til hver av de saksøkte».

Hun mener at fordi de saksøkte har handlet «forsettlig eller grovt uaktsomt» ved å publisere bildene uten samtykke og uten å betale vederlag, har fotografen krav på «dobbel av rimelig vederlag».

I en e-post til Nationen presiserer Skatvedt at dersom man ikke vet hvem som eier rettighetene til et fotografi, bør man avstå fra å bruke bildet.

«Det følger av åndsverksloven at ved grovt uaktsomme og forsettlige overtredelser kan rettighetshaver ha krav på det dobbelte av rimelig vederlag. Dette er også slått fast og blitt tilkjent i flere lignende saker om urettmessig bruk av fotografier fra tingretten. Dersom fotografen ikke er kreditert, utgjør dette i tillegg et brudd på fotografens ideelle rettigheter», skriver hun.

Les også: Bondelagsleder måtte ta opp millionlån for å dekke driftsunderskudd (<https://www.nationen.no/landbruk/bondelagsleder-matte-ta-opp-millionlan-for-a-dekke-driftsunderskudd/>)

Skatvedt skriver videre at hun ikke ønsker å gå nærmere inn på saken, som skal behandles av tingretten førstkommende fredag.

Flere tilfeller

TV 2 (<https://www.tv2.no/underholdning/tv-2-hjelper-deg/fortviler-etter-bildetabbe-han-legger-ut-agn/14785378/>) skrev tidligere i år om at både idrettsklubber, treningssentre, tannleger, frisører, skoler og flere menigheter har fått store regninger fra fotograf Robin Lund.

De skrev blant annet om at Brumunddal Taekwondoklubb fikk et krav på 9717,50 kroner i april for bruk av et bilde av en julekule på sine nettsider.

NATIONEN

Annonce ▼

f

Annonce ▼

Sondre Aasan og Guro Villand var to av dem som brukte talerstolen på landsmøtet i Norsk Bonde- og Småbrukarlag til å argumentere for at systemet med telledatoer er overmodent for revidering. Foto: Camilla Mellemstrand

📍 Camilla Mellemstrand (/av/Camilla Mellemstrand)

Publisert: 04.11.22, 06:00 | Oppdatert: 04.11.22, 14:21

– Dagens system er nesten like arkaisk som folketellinga vi hører om i juleevangeliet. Det fører til sløsing av ressurser både hos bønder og hos slakteriene. Det er suboptimalt at slaktemodne dyr står i fjøset og venter på å bli telt, samtidig som det er behov for kjøttet i forbrukermarkedet. Nå trenger vi en klar beslutning fra politisk ledelse i Landbruks- og matdepartementet om at dette systemet skal endres, sier leder i Telemark Bonde og Småbrukarlag, Sondre Aasan.

I dag må alle husdyrbønder telle hvor mange dyr de har i fjøset 1. mars og 1. oktober.

Det er dyretallet på disse telledatoene som gir grunnlag for både husdyrtilskudd, pyramidetilskudd og avløsertilskudd.

Næringa ønsker seg over på et system hvor Husdyrregisteret legges til grunn for tilskuddsutbetaling.

Almenningens tragedie

Årets situasjon, med historisk høye reguleringslager av storfekjøtt, understreker ineffektiviteten i dagens system.

– Jeg hadde noen kyr som jeg slutta å melke i våres, men som det lønner seg å ha gående gjennom beitesesongen, slik at de kunne telles 1. oktober. Nå står kyrne i fjøset og eter av vinterfôret mens jeg sakte rykker fram i telledatokøen på slakteriet.

– Hvis hver dag var en telledato, ville jeg kunne ta beslutninger utelukkende basert på agronomi, ressursutnyttelse og dyrevelferd, ikke basert på hva som lønner seg tilskuddsmessig. Det blir en form for almenningens tragedie. Det som er rasjonelt for meg og alle mine kolleger å gjøre individuelt, skaper uheldige konsekvenser i verdikjeden og økonomisk tap på systemnivå, sier Aasan.

Det lønner seg for Sondre Aasan å beholde alle kyr til etter telledatoen 1. oktober, men en slik tilpasning skaper problemer for slakteriene. Foto: Lars Bilit Hagen

Mange rapporter og utredninger

Utfordringene med telledatoene har vært diskutert siden 1980-tallet. Flere rapporter og utredninger har vært gjennomført, men lite har skjedd. *Offentlig Privat Samarbeid (OPS) i landbruket*, som blant annet består av Norges Bondelag, landbrukssamvirkene, Veterinærinstituttet, Mattilsynet og Landbruksdirektoratet, prøver nok en gang å få saken på dagsorden.

– Ambisjonene er å få satt i gang et prosjekt som kan komme med konkrete forslag til løsninger, sier Erland Kjesbu. Han jobber i Landbrukets Dataflyt og leder koordineringsgruppa for OPS.

Verditap på 20 millioner

Både Nortura og Kjøttbransjens Landsforbund (KLF) er med i OPS i landbruket. Som innspill til OPS har de laget et notat som belyser kostnadene ved dagens system med telledatoer. Notatet vurderer at telledato medfører et verditap for bøndene og næringen på minst 17–20 millioner kroner årlig.

For å motvirke effekten av telledatoen, setter slakteriene opp prisen på slakt før telledatoen og ned igjen etter telledatoen. Bøndene får altså mindre betalt for kjøttet etter telledatoen, noe som medfører et tap. Bonden får også høyere kostnader til fôr til de dyra som står "på overtid".

– Det blir verken mer eller bedre kjøtt av dette, bare økte kostnader i verdikjeden som bonden til slutt betaler for, sier Aasan.

Økte frysekostnader og mer import

Bonden får økt omsetningsavgift fordi unødvendig store mengder må fryses heller enn å selges ferskt. Ujevn tilførsel medfører også at slakteriene har overkapasitet enkelte tider på året og mye overtidsbruk på andre tider av året.

At mange bønder beholder dyra til etter telledato gjør at slaktekapasitet står ubrukt i deler av året, mens det må brukes mye overtid andre tider av året. Foto: Mariann Tvete

Rapporten viser at mens det slaktes rundt 5500 storfe i uka de fire ukene før telledato, slaktes det 7000 storfe i de fire ukene etter telledatoen. Vanligvis er det stor import inn mot telledatoen i uke 40, men godt over 100 prosent dekningsgrad av norsk kjøtt etter telledatoen.

– Uten telledato er det naturlig å anta at store deler av denne effekten vil falle bort og at markedets tilpasning mellom norsk produksjon, import og etterspørsel ville vært bedre. Det ville igjen føre til økt forutsigbarhet og verdiskapingen i hele marked, skriver Nortura og KLF i rapporten.

Emneord til denne artikkelen

Norsk Bonde- og Småbrukarlag (/om/Norsk Bonde- og Småbrukarlag/) Nortura (/om/Nortura/) KLF (/om/KLF/)
rødt kjøtt (/om/rødt kjøtt/) storfe (/om/storfe/)

Del

